

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bermentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Birtokosainkhoz.

Lehetetlen be nem ismerni, hogy mi erdélyi-részek a mezőgazdasági termelés és termékeink értékesítése tekintetében bizony hátra vagyunk. — Mezőgazdasági ipar alig. — gyárpar épen nincs oly terjedelemben, mi intenzívebb gazdálkodásra s ez alapon nagyobb jövedelem-szerzésre buzdítson. — Most ime, akad egy nagyon is ritka alkalom, mely meg fogja mutatni, van-e gazdáinkban önmaguk iránt annyi jóindulat s van-e annyi kitartás, hogy eltérve a rosszul jövedelmező, nehezen értékesíthető termelési ágaktól, egy — gazdasági tekintetben — jobb korszak megteremtése végett vállvetve összeálljanak.

Egy czukorgyár felállításáról van szó. — Tiszta Kálmán miniszterelnök, érdeklődve az erdélyi részek kedvezőtlen gazdasági helyzetének javítása iránt, — felhívta mlgos báró Kemény Kálmán urat, vármegyénk köztisztviselőiben álló főispánját, hogy bírja reá a gazdaközönséget, miszerint a gyár létesítéséhez és működéséhez megkivántató egy millió métermázsas czukorrépa előállítására véget mintegy 5000 katasztrális holdra nézve kötelezőleg vállalkozzanak. — A vállalkozó métermázsánsként 65 kr vételért, ingyen vetőmagot és holdanként 15 frt termelési előleget ajánlott fel.

Számítani lehetett: a nagyobb és biztosabb jövedelem kilátásba helyezése folytán a természetesen feltámadó érdekeltségre, — s ezentul a mindenkitől jogosan elvárható azon magasabb nézetre, miszerint mi erdélyi-részek, legalább akkor, midőn kellő támogatásban akarnak és tudnak is részesíteni, — képesek vagyunk versenyezni — mindig csak előnyünkre — a gazdaság és ipar terén más országárszakkal. — A lapokban már olvassuk is, hogy pl. a radnóthi uradalom egy-maga felajánlott 500 holdat s bizonyos, hogy más birtokosok szintén készek megfelelően támogatni ez eszmét.

Ámde, a hol leginkább kellene felkarolni ez eszmét, a hol legalkalmasabb a talaj a czukorrépa-termelésre s általában az intenzívebb gazdálkodásra, — a hol legszükségesebb volna a nagyobb jövedelem a multak veszteségeinek pótlására s a jövő fejlődés biztosítására, — a hol a gazdasági érdekeket legjobban szolgálhatná a nagyobb mérvű pártolás esetében itt felállítandó gyár, — vármegyénkben, legalább még eddig, nem tapasztaljuk a kellő mértékbeni buzgalmat. — „Nem tudják, — azt mondják — hogy milyen föld, milyen termelési eljárás kell? — hogy mit terem biztosan vidékünkön egy hold föld? — mennyi a termelési költség? mit kell fizetni a szállítást? hogy itt nincs elegendő olesó napszám, nincs elég trágya; hogy a kukoriczatermelés kevesebb fáradságot igényel stb.” Szóval: hall az ember annyit és oly sokféle választ, hogy méltán elkeseredik s bosszussa lesz, a ki beleveti magát a „lelkésítésbe.”

Jól tudjuk: minden kezdet nehéz. — A földmívelő-osztály a legkonservatívabb s a míg eredményes jó példát saját szemével nem lát, egyben és másban ért csalódásai folytán nem hajlandó más tere lépni. — Ámde erre azt válaszoljuk: miért legyen konservatívabb és tartózkodóbb az erdélyi gazda, mint a cseh és morvaországi; miért ne igyekezzék épen úgy, mint a sopron-, fejér-, tolnamegyei? — Ime a jelen esetben elsősorban a czukorgyárt is teljesen nélkülöző erdélyi-részeknek van felajánlva a kormány részéről az alkalom, melynek elnyerésére nagy mozgalom indult meg Biharmegyében, Mezőhegyesen. Arad- és Csanád-megyében 24-000 hold földön ajánlkoznak répa-termelésre!

Jól fontolják meg tehát az erdélyi-részi és első sorban az alsófehérmegyeyi s ezzel kapcsolatosan a tordaaranyosi, küküllőmegyei és hunyadmegyeyi gazdák, hogy ne szalaszszák el ezt az alkalmat, mi ha egyszer elmúlt és más vidéken

lett biztosítva a gyár felállítása, — az esetben a késő bányászoknak s az a „ha ezt tudtam volna”-féle beszédnek ugyan nem lesz sikere.

A gyár vállalkozó nyer, bármely termelő konzortium vagy érdekeltség körében állítsa fel gyárát s a jelen esetben Magyarország nagyobb formájú s gazdaságilag fejlettebb vidékein szivesebben is állít. De az erdélyi gazdának nem lehet mind-egy, hogy megmaradjon-e eddigi slendrián gazdasági rendszere mellett, mi évről-évre súlyosabb s kevésbé jövedelmezővé lesz, — vagy pedig megragadja a kínálkozó alkalmat, mely jövedelmét 100, sőt 150 perccenttel emeli és rendes időhöz kötve biztosítja, — tekintetbe alig jöhető több fáradság és költség mellett. — Ezenkívül a gyár mellékterményei mind a közvidéken levő gazdák előnyére szolgálnak, így első sorban a kipréselt nyers vagy besavanyított répaszelet, mi kitűnő marhatakaromány, — és aránylag olesón, pl. a hatvani czukorgyárnál métermázsánsként 15 kron szerezhető be.

Gondolja meg tehát minden gazda a gyár felállításának fontosságát s igyekezzék azt saját előnyére lehetőleg felhasználni és gazdátársait is annál inkább reá bírni, mivel 100 kilométer vasuti távolságban is egy métermázsas répa szállítási költsége legfeljebb 10 krt fog tenni.

Nagyenyed város képviselői gyűlése

— nov. 19-én és 23-án. —

A szép számmal megjelent tagok gyűlésében a földmívelési m. kir. miniszter leirata olvastott fel, melyben a helybeli fejtézetnek az iparosokkal való versenyére nézve megnyugtató választ kíván adni. Közöltetett a fejtézet igazgatójával oly megjegyzéssel, hogy az iparüzésre kijelölt határon való túllépés esetében a hatóság kénytelen lenne fellépni.

A rendezett tanácsú városok országos értekezletének felhívása folytán részletes számadatokkal támogatott kérés intéztetett Dárday Sándor orsz. gyűlési képviselőhöz, — felhíván, hogy a kifejtett indokok alapján a rendezett tanácsú városok kérelmét általánosságban, különösen pedig

TÁRCZA.

Búcsu.

Hiába minden! . . . Itt a gázós óra! . . .
Minden remény haszontalan tehát!
Szent fájdalommal jöttünk bucsuzóra,
Aztán követjük sorsunk csillagát.

Szívembe' mely seb, égető bubánat,
De mégis szívem nem gondol vele,
Mert van, mi ennél égetőbben fájhat,
Az, hogy te is sebekkel vagy tele!

Arany napoknak annyi szép emléke
Mind megújul a válság percében —
Oh jaj! hogy ennek már örökre vége!
Oh édes, drága szép emlékeim!

Emlékszel-e, midőn a bálteremben
Lebegve tánczra lejték teveled? . . .
Oh, hány irigy szem bámult ott meg engem
És hány szív irigyelt meg tégedet! . . .

Alakod szép volt s a ki rád tekintte
A sötét éjfélt látta benned — és
Én azt hívtam, hogy nekem vagy teremve —
Oh Istenem, bek szörnyű ébredés!

Mikor eljötték a magános órák
S a kertbe' jártam, te velem valál;
Én olvasám „Az aranyhajú Dóra”-t
És te hozzám simulva hallgattál.

Elnéztelek merülve nagy gyönyörbe:
„Oh, milyen szép vagy!” — halkan suttogtam —
Oh boldogságom most már összetörtél!
Bubánat árnya ez borult reám!

Nem, nem! Bár fölém a sors messze tép el,
Jajongó szívem el soh' sem feled —
Követni foglak lelkem melegével:
Fekete nadrágom, Isten veled!

Bojtorján Mészai.

Névnapodon.

„Az öncsalás nem szép,
ámde hasznos.”
Delibábok hőse.

Rombadólt nemes szándék, koldulni járó becsület,
ravasz, lelketlen emberek, ti reátok emlékezem, mikor
kezembe fogtam a tollat.

Setét, fekete alakok, elzúllott existenciák járnak kis
szobámban, míg künn, az élet nagy vásárjában, reménytől
duzzadva, boldogságtól ragyogva tolong a sokaság s keresve-
keresi, hogy kit feszítsen meg.

Te szivelen leány, ki megfeszítetted jó barátomat
s ki mosolyogva ünnepled névnapodat, te reád emléke-
zem most.

Édes Imrém, te reád emlékezem most s látom, hogy
becsvágyó, büszke lelked, reszkető szived mikép tiporta
sárba a te fényes szented, ragyogó ideálad. Nem meg-
mondottam? Arra vagy kárhoztatva, hogy ne bírd soha
eszményképedet s ne nyerj soha viszont szerelmet. Ehhez
három dolog kell: pénz, pénz és pénz! Nincs is talán
szerelem, azt csak írók és költők találták ki. Csitt! Ál-
modó szived hallgasson. Menj, hivatásod vár. Táplálkoz-
zál az erdő vadgyümölcsével, igyad a patak friss vizét,
aludj majd tavasszal a puha gyepen, betakarva az ég
millió csillagával. Mit akartál? Hát ki bolond, hogy köves-
sen a magányban, a kit szeretnél forrón, szenvedélylyel,
égetően, mint a tűz. Ne hidd jó barátom, hogy dalból,
álmadozásból, szerelemből meg lehet élni. Elfajtott titkaid,
lázonzó érzelmeidnek miért nem tudtál parancsolni?
Ígéztes areza miért lebeg előtted szüntelen. Hát nem
élted át a másik éjszakát is? Tépd ki lelkedből ezt a
fájdalmas sebet. Ne emlékezzél sem az első, sem a máso-
dik éjjelre, mert tönkrement, elfeledett, eltemetett ember
lesz belőled. Kár lenne éretted!

Ne feleselj! Mit beszélsz? „Mikor reá gondolok
bűbajos fényben látom a világot s mintha májusi levegő
kábító illatát szívnam. Gondolataim minduntalan látják

ábrándos fejecskéjét, vakító két szemét, azt a fénylő
csillaglángot.”

Ejha, lári-fári beszéd. Csitt! Hallgass álmodó sziv,
késő már neked dobogni, szeretni. Vége, vége! . . .

„Nem, nem. Én hinni, remélni tudok. Miért esalna
meg épen ő, kinél szebb lelket nem láttam s ki jól
tudja, hogy ez az élet csak úgy ér valamit, ha szeretünk.

Bohó fiu! Hát nem látod, hogy beköszöntött a tél?
Aluvás és nem álmodás ideje van. Miért gyötörd lelked
elérhetetlen ábrándokkal, hiszen csak anyit sem érnek,
mint egy Boulanger-cukor-golyó. Egy vége van mind-
kettőnek: az elomlás.

„Nem igaz. Nagyon, nagyon fogom szeretni. Meg
is tudnék halni érte.”

Óstoba beszéd. Nem érdemli meg, ha még százszor
szerelmesebb lennél is bele. Tudod mi a lány szerelme?
Szappanbuborék. Volt, nincs! Bubánatos lelked legyen
büszke. Felemelt fővel járj az élet piacán. Ne vess. Ne
lássa senki, hogy szivedet marja iszonyu fájdalom, mar-
czangoló emlék. Feledj, feledj! . . . Nem ő mondta, hogy
késő már? Haladj tovább utadon. Az élet nem sima par-
kett, darabos, göröncsős hegyi út. Az a derék, ki ez
utóbbit tudja megmászni. Feledd bohó ábrándod s hidd
el, boldog leszel. A szerelem gyötrelm, de nem boldogság.

„Igazad van. Tudok mindent, jaj, jaj! De ha nem
tudom elcsittítani, elfojtani érzelmeit, ha nem tudok ural-
kodni agyamon, ha álmatlan éjeken őt siratom csak, ha
folyton nála vagyok, ha szeretem úgy, mint nem szerette
senki: mit tegyek? Ne hidd, próbáltam feledni. Zsibbasztó
mámorban kerestem azt s a kicsurrandó telt poharat udorral
löktem el magamtól. Szivem nem tudja elhinni, hogy
késő, hanem szeret tovább, csak tovább vakon bolondul.
Lehet, hogy e küzdelemben porrá válok, de érette, miatta
elkárbozni is idvesség nekem s ha reá gondolok, lelkemben
helyreáll a béke, a harmonia.

Meghajlok, Imre, előtted. Jól van. Kűzdi, remélj,
szeress. Az öncsalás nem szép, ámde hasznos. Áldd és
szeresd őt! Legyen ő is áldva és szeretve mindörökké! . . .

Bojánés.

N-Enyed város méltányos igényeit támogassa a regale törvénjavaslat tárgyalása alkalmával.

A polgári fellebbezés a „szabad erdő”-ből adatik ki, 1 frt 20 kr favágási díj beszédese mellett. Az illetményben való részesítésre nézve bizottság küldetett ki. A Blau et Comp. cégnek fakéreg kihasználása tárgyában tett ajánlata szavazattöbbséggel a gazdasági bizottságnak adatik ki. A városi bizottság virilis tagjainak megállapítása végett f. hó 23-ára gyűlést határozottatott.

A működő társulat lemondván a veszteséggel járt terembérletéről, — a képviselő a terem készleteinek helyadása mellett elhatározta a terem rendbehozatalát s hogy méltányos feltételek készíttessenek a használatára nézve. Vallás és közokt. miniszter azon felhívására, hogy több polg. iskolai tanítónak szeptember havára eső illetménye kifizetessék, — felterjesztés határozottatott, melyben a kötelezettség alaptalansága lesz kimutatva. Polgármester felhívván, miszerint egy répacukorgyár létesítése van tervbe véve, képviselő a szükséges területnek a legutányosabb feltételek alatt való átengedésére halandónak nyilatkoztatta magát.

A nov. 23. gyűlésen megállapítottat a virilisek névjegyzéke, a földmiv. miniszter felhívása értelmében a vásárvám tarifa legtöbb pontja kiigazítottatott. — s részletes feltételek mellet jövő éven kezdőleg cserkőreg értékesítése is kimondatott. — A vásárvám bérlővel, hajlandósága esetére, a szerződés egy évre meghosszabbítandónak mondatott ki.

LEVELEZÉS.

Tek. Szerkesztő úr!

Verespatak nagyközsége a következő, Tóth Kálmán k. jegyző által szerkesztett feliratot intézte a nagyméltósági m. kir. pénzügyminiszter urhoz a regale megváltása ügyében:

Nagyméltóság m. kir. Pénzügy miniszter Úr!

Verespatak nagyközsége, századokon keresztül miként köztudomású dolog, Abrudbánya rendezett tanácsu várossal egy municipiumot képezvén, egy jogot gyakorolt egész 1848. évig, a mig attól különvált; — ezen különválás azonban csak politikailag és közigazgatásilag történt, hogy nagyközséggé alakulva saját ügyeit a törvény keretei közt önállóan vezethesse; de bányászati tekintetben, mint a bányászathoz központja, Abrudbányával egy bányamegyét képezvén, jelenleg is közösséget képez s innen tartotta meg ez ideig bányaváros jellegét.

A regale megváltása feletti törvény megalkotása alkalmából, dacára annak, hogy mint nagyközség Verespatak nem áll egy színvonalon jogi és más tekintetben, a szab. kir. és rendezett tanácsu városokkal; de oly különleges viszonyokkal bir, mint kiváltságolt bányaváros, hogy ezen körülménynek legfelsőbb helyen figyelembe vételre irányítása, a különbeni végelpusztulás meggátálása tekintetéből, elkerülhetlen kötelességévé teszi, a nagy község előljáróságának, hogy községe érdekében kérés szavát felemlje.

Midőn a regale jövedelmek 1882—1887. évi kimutatásának beküldése elrendeltetett, a községi előljáróság a bekívánt adatokat kimutatta.

Ezen kimutatás rendén nem lett azonban bejelentve azon a valóságok megfelelő körülmény, hogy Verespatak nagyközsége századok óta, oly regale kiváltságot élvezett, mely szerint minden törzspolgára, a koresmárlást a megfélelő fogy. adó hordozásának kötelezettsége mellett, szabadon gyakorolhatta, — hogy ezen öspolgári jog esorobitást ne szenvedhessen, izraelitának Verespatakon soha sem volt megengedve a koresmárlás gyakorlása, sem a koresmárlási vámszedési jog nem lett soha izraelitának hsszonbérbe adva és ennek folytán lett lehetővé téve csakis, hogy a polgárság, mely az ugyis tetemes fardtságot igénylő bányászattal lévén elfoglalva, munkaszünet, vásár és ünnepnapok alkalmával, üdülést nyújtó és erő adó tisztá az egészségre nem ártalmas olcsó ital élvezhetett.

Verespatak községe tekintettel a rossz bányászati viszonyokra, a különben is teljesen elszegényedett és magát és családját, napi és heti béréből fenntartó bányász polgárságot nem akarván kitenni a regale egy bérlőnek kiadása által, annak önkényű eljárásának nem igyekezett regale jogát a valódi értéknek megfelelőleg értékesíteni; és így történt az, hogy nem magát a regale jogot adta haszonbérbe, mely által a szabad koresmárlási jótól polgárai elvonattak volna, hanem csak a koresmárlási vámszedési jogot adta ki évenként s a mint a felterjesztett kimutatás mutatja, mely kívánatra okmányilag is igazolható az 1882. évben 3015 frt; 1883. évben 4040 frt; 1884. évben 4848 frt; 1885. évben 4148 frt; 1886. évben 4704 frt; és az 1887. évben 5500 frt 1 kron.

Ezen adatok világosan bizonyítják, hogy ezen jog után, a község évente a népesség szaporulásához képest több és több jövedelmet élvezett és csakis így volt lehető, hogy a község miután más számba vehető bevétellel nem bir, az évente fokozódó kiadásait, polgárainak rovatallal megterhelhetése nélkül, nemcsak hogy fedezhette, hanem magának kevés tökegyűjtés mellett culturalis és humanus czélokra is adományozhatott.

Ezt igazolandó bátrak vagyunk felemlíteni, hogy a község a rom. kath., unit., ref., gr. kath. és gr. kel. iskolák fenntartásához tanítói segélyezéssz czímen 100—100 frtot fizet a hetvenes évek óta folytonosan, az állami leányiskola fenntartásához 200 frttal; a felállítandó kisdévodódáshoz évente 100 frttal járul; elszegényedett s munkaképtelen bányászainak pénzbeli segélyt, betegeknek pedig ingyen gyógyszerert nyújt, azokivül anyagi hozzájárulással esendőrségi laktanyát tart fenn; az állami távirtda felállításához áldozatot hozott.

Verespatak nagyközség népességi viszonyát 3800 lélekszám mellett, szembe állítva Abrudbánya rendezett tanácsu várossal, hol 2800 lélek van, — az ottani 8000 frtot meghaladó évi regale haszonbér mellett könnyen kiviláglik, hogy regale-jogát, hogyha polgárainak érdeke nem fekdűt volna annyira szíven és kitette volna a drága bérbeadás folytán előállandó drágasági viszonyoknak, nem 800, hanem a fogyasztásnak megfelelőleg évi 20.000 frt haszonbér mellett is érvényesíthette volna, miáltal jóllehet maga a község, mint erkölcsi testület, vagyonosodott volna, de polgárai ezen vagyonosodást, szegénységük fokozódásával lettek volna kénytelenek megérezni.

Szabadlegyen e tekintetben Verespatak nagyközség és Abrudbánya rendezett tanácsu város koresmárlási vámszedés szedett összegeit illetőleg rövid egybebeszámítást tenni.

Verespatak jelenleg 1 heet. l. bor után 1 f. 75 kr.
Abrudbánya " " " " " 2 f. 50 kr.
Verespatak " " szesz után 5 f. 25 kr.
Abrudbánya " " " " " 9 f. —

koresmárlási vámt szed. A vámt többel, nem szükséges említenünk, csak is az italok árának emelésére, de másfelől maga a regalejog haszonbéri összegének s mivel annak értéke is ezután számítottatik, értékének is növelésére szolgál.

Nem tudjuk meghallgatást nyereid e községünknek a regalejoga érdekének megvédése tárgyában mely alázattal felírta, de annak indokai figyelembe nem vétele esetén, nem csak, hogy bányászpolgáraink anyagi jóléte, de bányászathoz jövője is veszélyeztetve lenne, mit a jelenlegi állapotok rendén is előre látni lehet.

Községünk megfosztva az eddigi biztos, évről-évre növekedő, mondhatni egyedüli jövedelmi forrásától, polgáraitra évről-évre fokozódó rovatokat kellene, fokozódó kiadásai fedezhetése végett, hogy kivessen, a mi az elszegényedésre igen, de jólletének nem emelése, hanem csak megtartására is semmi esetre nem szolgálna.

Nagyméltóság m. kir. Pénzügyminiszter Úr!

Verespatak nagyközség képviselő testületének mély alázatu kérése oda irányult, hogy a község regalejoga, mely százados kiváltságon alapul, a megváltás eszközléséhez, bizottságilag legyen megvizsgálva és értéke a valódi értéknek megfelelőleg legyen megállapítva és megváltva, — ne hogy a törvény életbeléptetése, a község érdekeinek figyelmen kívül hagyása folytán a község első sorban, vele az itteni bányászati, a megsemmisülésnek legyen kitéve.

Verespatak nagyközség képviselő testületének f. évi október hó 25. én tartott gyűlése kelt alázatos feliratunk kegyes figyelembe vételére esdve maradtunk stb. stb.

Filletterestély.

Minden csendes néma kis szobámban, melyben fel s lesétálva gondolkozom ábrándozva a mai estről, ha nem volna ez csak három méter hosszú és egy méter széles; így azonban lefekszem s álmodozom róla. Csak a hamvadó parázs veti pislogó fényét a falra s játszadoz a sötéttel, mint a kaczer lány szerelmese holló fürteivel. Minden sötét, csak agyamon rezg át egy-egy homályos gondolat; szegény repartar ember, szegény fejem! más jól alszik már, hogy a táncz farszató, a bor kábitó mámorát elűzze s én szegény fejem gondolkozom, hogy már mit is írjak a mai estről.

Hallgat, néma minden, csak szívem dobogása hallszik, mint felvert darusereg szárnycsattogása. — Oh! be kemény e fekhely! a szalma fele kihullott a zsákból másik felével fütöttem eddig — hideg volt — s csak a többi maradt meg; érzik az ágy fája, a szű vas foga rája s szívem bozza verődik s az olyan tompa hangot ad . . .

Valamit teszek oda, kár lenne e szívnek még összetörni, ez életre, szerelemre van teremve. De mit tegyek oda? . . .

Ma egy rózsát lettem a földön, hervadt szegény, de volt virágzó is, szívem eddig volt hervadt, ezután virágzik! . . .

Jusztin! oh mért nem jövel, oh hogy vártalak s te nem jöttél el, pedig oly sokan voltak . . . Jusztin! Oly jól mulattunk volna, mindenki oly széles kedvben volt, csak nekem fájt valami, te nem valál ott; untig, éjfél utánig kerestelek, vártig vártalak . . .

Jusztin! Hát te nem sajnálod a szegény rongyos gyerekeket, hát te nem akarsz rajtok segíteni, vagy csak azért nem könyörültél rajtok, mert akkor én rajtam is könyörülnél . . . Jusztin! ha te sejtendé mennyire imádlak, mily nagyon szeretlek.

. . . Te mindig azt mondad, hogy olyan jó szived

van, hogy örömet teszel mindent a szegény gyermekekért: most már fáznak szegények, szalmájok sincsen, a mivel fűtessenek s azután tanulniok is kell . . .

Átkozott világ holnapra én sem tudok egy hitvány jottát sem . . . berugok, bevetek . . . be bizonyisten! . . . De nem! könyveimet fejem alá teszem s reggelre belemegy a tudomány . . . A hó! de egyetlen egy könyvem sincs! a szegény gyermekeknek sincs . . . ! Hol is van a rózsá! . . . Így, ezt teszem fejem alá!

A rózsá hervadt, de nem, nem az, csak az élvezet-től kábult el csupán, szíve csordultig tele, hallod valamit suttag:

„Egy szép leánya viselt kebelén, egy ifju, egy szép gyerek leány, szivecskéje sebessen vert alattam, mint a kalitba fogott madár; már zongoráztak: Vincze Dániel né és Straub Tinka zongoráztak, s lelkem elszállt a zene hangival, öröm és mámor ittasan hajtám fejem a hófehér márvány kebelre s abban a perczben oly nagyot dobbant a szív! . . . A község tapsolt, s a szív még mindig oly lázasan dobogott.

S azután Bartha Albert ur szavalt, „a holt költő szerelme” felmelegíté a kis szívet s a zongora hangjai, melyekbe a nagymester, Liszt, lelkét lehelté s melyeket Ekstein Lajos oly ügyesen csalt ki, vizhangra találtak e kebelben is s a parányi szív boldogan dobogott s csak mikor az aecordok elhallgattak s zugott a tapsvihar, csak akkor rezdült, dobbant hangosabban, mert nem sokára reá került a sor.

Remegve lépett viselőm — susog büszkén a rózsá — remegve lépett a zongorához s az szolt kis kezei alatt édes szerelemről, szerelmes ábrándról, . . . a szivecske dobogását nem érzem, az szorongott s csak félve dobbant olykor egy nagyot. Megvolt az első lépés, megnyerve a község tetszése, az elismerő taps biztat, bátorít.

S azután jött a vonós négyes; a kis szív boldogan hízelt önmagának élvezve a remek darabokat; oly szép volt az, sokkal szebb, mint eddig, mert a szív érzelmek teugérében uszott. A tapsolokkal ő is tapsola, hisz ezek az urak olyan szépen oly érzéssel játszanak.

S aztán jött a táncz, jöttek a négyesek, melyekre 25—30 pár állott fel s én elvegyültem boldogan a többi virágok közt. . . s aztán lehullott s kegyetlen kezeimbe került s én nem láték abban csak egy hervadt virágot, pedig az megtestesült boldogság volt, mert egy boldog leánya titkait ellessé s most boldogabb volt mint valaha, mert e titkot el is beszélheté. Oh szent közlekenység, oh őszinteség, még árulóknak, pletykának bélyegez majd az emberi szerénytelenség!

Mercur.

VEGYES HIREK.

— Gróf Bánffy Béla, képviselőházi alelnök, az erdélyi részek egyik vezérterfia, szentmihályfalvi jóságán, idült hashártyabántalomban elhalt. Hált tetemeit e hó 21-én Kolozsvárra szállították s ravatalát a belfarkasutzezi ref. templomban állították fel. Az országgyűlés több tagu küldöttséget küldött a temetésre s a koporsót az elhunyt gróf számos rokonságától, jó barátaitól s testületektől küldött koszoruk díszítették. A templomban Szász Domokos püspök tartott méltó gyászbeszédet, a hárszongárti temetőben pedig dr. Dárday Sándor, kerületünk országgyűlési képviselője, méltatta az elhunyt közpályán szerzett érdemeit s tartott felette megható búcsúbeszédet. — Nyugodjanak békével porai!

— A cukorrépa-termelés érdekében Marosvásárhelyt tartatott meg a második értekezlet a marostordamegyei gazdasági egylet körében, e hó 22-én. b. Bánffy Zoltán elnöklele alatt folyt a tanácskozás, melyen báró Kemény Kálmán főispán ismertette a kormánytól nyert megbízatását. Marostorda és Kisküllömegekből megjelent nagyszámú birtokosok a répa árat mmkén 70 kbrban óhajtának megállapítani s azt hangoztatták, hogy csak ugy hajlandók termelni, hogy ha a tervezett cukorgyár Radnóthon állíttatnék fel. Az ügy tovább fejlesztését az elnök főispánra bízta. Odáig tehát szerencsésen eljutottunk volna, hogy nagy tetovázva s kedvetlenül magunkra engedünk disputáltatni, egy oly kedvező alkalmat, melyet a marosmenti gazdának két kézzel kellene megragadni, de csak akkor, ha a gyár épen a portánkkal szemben fog felállíttatni A körözött, iven mint halljuk, egyelőre csak nagyon kevés hold területen biztosítottatik a termelést. Mi abban a nézetben vagyunk, hogy a felvetett eszme okvetetlen nagyobb felkarolásra és előzékenységre érdemes s felkérjük gazdaközösségünket, hogy a területek felajánlása által támogassák az intéző férfiak fáradozását, mindenek előtt pedig a saját gazdasági hasznukat.

— Nekrológ. Görgői Képes Ferencné — szül. Nagy Ilona, — élte 29-ik évében, folyó hó 13-án Abrudbányán elhalt. Benne Képes Ferenc Abrudbánya pénztárnoka egy forrón szeretet kedves nő és 5 gyermek anyját vesztette el. — Áldás emlékére!

— Nekrológ. Folyó hó 20-án halt meg Magyar-Igenben id. Szabó József, ki huzamos ideig az egyháziságot vitte a magyarigeni ev. ref. templomban. Az 1848. évben a Magyarigenben lefolyt borzalmaknak egy élő krónikája volt az öreg, miután ő is egyike volt azon magyaroknak, kik a halálra voltak szánya a fanatizált

tömeget. Ő is ott volt a többiek között azon emlékezetes pincében, a honnan egyenként hurezolták őket halálra. A többivel együtt ötöt is leagyaláltak, de ő csak eszméletvesztette el, melyet később visszanyertén, a lemészároltakat őrző s emberiebb gondolkodású egyének által megmentetett. Derék, becsületes, munkás és mindvégig vallásos ember volt az elhunyt, ki az urnák is sok ideig szolgálván, az öreg Simeonnal elmondhatta: „mostan Uram bocsásd el a te szolgádat!”

— Szász Béla, a „Kolosvár” rendes munkatársa ismeretes finomságával sziveskedett a „K.” 273. számában leírt történetet a „Römlátás” cz. cikkre tett megjegyzéseink folytán. — szokott nagyzásával állítva, hogy minden irodalmi tisztességről megfeledkezünk volna. — Eszünk-ágában sem volt, hogy Sz. urnak tanácsokat osztogassunk s ezért felőrmedni meglehetősen gyengésségre vall. A mi pedig az irodalmi tisztesség felhagyatgatott codexét illeti, valóban a miénk nem az Sz. ur különleges typographiájából került ki, melynek kérdés alatti terméke, Sz. ur jól ismert morosát ezuttal is kitünően illusztrálja.

— Az „EMKE.”-ért. Kedélyes társaság gyűlt egybe folyó hó 22-én a „Tigris” vendéglőben. Az összegyűlték elhatározták, miszerint, ha valaki a társaságból beszéd közben egy idegen szót ejt ki, 2 krt fizet E. M. K. E. javára. Nem hiába, hogy diák is volt a társaságban, mert az idegen szavak 140-re szaporodtak s így 2 frt 80 kr gyűlt be az egylet javára. Az összeg letételtett a „Közérdek” szerkesztőséghez továbbküldés végett. Valóban ohajtandó volna, hogy sok társaságba hozzanak ilyen törvényeket, mert ezáltal kettős cultus — (bocsánat ez is idegen szó, fizetem a 2 krt) hivatást teljesítünk!

— A szegény tanulókat felségelésére rendezendő kárácsonyi bazár iránt élénk érdeklődés nyilvánul. A sorsjátékra szánt tárgyakat sziveskedjenek a kegyes adakozók Török Bertalanné ó nagyságához küldeni legkésőbb december hó 10-ig.

— A „Szegény tanulókat segélyező kör” decz. hó 1-én estve a vármegyeház termében utolsó „filérestélyét” tartja 20 kr belépő mellett. A gazdag műsorrall ellátott estélyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Dobos Cz. József a régi városháza vendéglőjének bérlője, a vendégek kegyességére bizva, szeptember hó 29-től egy perselyt állított fel, melybe a „n.enyedi szegénytanulókat segélyező kör” részére fogad el adományokat.

— A Bethlen-főiskola ifjusága tegnap délután, Elekes László elnöke alatt tartott közgyűlésében kimondta, hogy szokásos bálját 1889. január első felében tartja meg.

— Figyelmeztetés. Miután erdélyi ref. egyházkerületünk újabb törvényei értelmében, püspöki vizsgálat alatt álló nagyenyedi ref. hitközségünk képviselője is 12 évi tartamra, választás után megújítandó; miután az említett törvények szerint az egyházi képviselőt megválasztására szavazataikkal az egyházközségnek csak azon önálló tagjai folyhatnak be, ugy szintén a képviselőt és az egyháztanács (presbyterium) tagjaivá is csak azok választhatók, kik egyházi tartozásaikkal, a választás idején, egy évnél több időről hátralékban nincsenek. (Egyházi törvények 21. és 37-ik §-ai.) végül: Miután ref. egyházunk képviselője november hó 18-án tartott gyűlésében kimondta, hogy az egyházi képviselőt megújítása még e folyó 1888-ik évben meg fog történni, — tisztelettel figyelmeztetnek a n.enyedi ref. hitközség minden tagjai, kik egyházi tartozásaikkal egy évnél több időről hátralékban vannak, hogy egyházi rovatal. közpénztár (domesztika.) kamat, föld- vagy házibér czímen fennálló, egy évnél régebb tartozásaikat, folyó 1888. évi december hó 15-ig Benedek Gábor egyházi pénztárnok, vagy az eljárók kezéhez fizessék be; mert ellenkező esetben, az idézett törvény szerint egyházközségünk kebelében sem választható jogosultságot nem gyakorolhatnak. Az ref. egyház képviselőjének Nagyenyeden, 1888. november 18-án tartott gyűléséből — G á s p á r J a u o s egyházi főgondnok.

KÖZGAZDASÁG.

A cukorrépa-termesztésről.

Irta:

SZŐCS KÁROLY alvinczi földbirtokos.

Most, midőn egy cukorgyár felállítására az erdélyi részeken a Marosmentén elvonuló vasút közelében, mint napirenden levő kérdés felmerül és a gazdaközönségnél sok érdeklődést támaszt — a cukorrépa-termesztés ismerete első tényező azon gazdánál, ki ezen hasznos növény termelésével jövőben foglalkozni készül, mert csak ennek ismeretéből vonhat következtetéseket a létesítendő gyárral szemben felmerülő viszonyra nézve.

A gyáros első sorban úgy a hely megválasztásánál, mint az általa befektetendő tőke jövedelmére nézve különböző tényezők számbavétele mellett jöhet magával tisztába. A telep megválasztása függ első sorban a közlekedési, építési anyagok beszerzési és a munkásviszonyoktól; másodsorban a telep kedvező fekvésétől és a víz-beszerzés

olóságától. — A gyáros tehát mindenesetre oly helyet fog választani, hol reá nézve ezen körülmények megvannak, de első sorban legelőszóban ott, hol a gyártáshoz szükséges nyersanyag t. i. a cukorrépa, lehetőleg kedvezőbb beszerzése lehetővé válik, — azért a gazdaközönségen áll első sorban a tőle függő kedvezményekre nézve előzékenységet tanusítani.

A létesítendő cukorgyár első sorban, minthogy egy millió métermáza cukorrépa feldolgozást vesz czelba, általános számítás szerint holdanként 200 mm. cukorrépa-t számítva, 5000 holdnyi cukorrépa-termesztésre szánt terület termékeinek biztosítását igényli, melyet tehát felajánlani első feltétel a cukorgyár felállítására nézve.

A többi érdek, mint pl. a termény ára, a szállítás stb. most egyelőre csak általánosságban jöhet számításba és mindenesetre ezután következik, a mennyiben sok körülménytől függ az a kérdés: vajon mennyibe kerül a gazdának a cukorrépa termesztése? a gyárosnak pedig a befektetett tőke értékesítése mielő arányokat ölt s ha ezen tényezőket egyeztetni fogjuk tudni, — és némi merevségről lemondunk, — mind a két érdek összeegyeztethető lesz, ha némi áldozatnak látszó kedvezményt nyel is. — mert a hol cukorfőzés végett természetik a répat, ott a mezei gazdaság egészen más és nagyszerű jelleget nyer; az egyesek jóléte, a közönség legkisebb rövidsége nélkül, emelkedik, mit azon vidékek, hol cukorgyárak vannak, eléggé bizonyítanak. — A répa-termesztés a kisebb és nagyobb mezei gazdának módot nyújt, annyi trágyát készíthet, mennyit más terményből teljességgel nem nyerhet. — Répa-termesztés által a föld több évre megjavul, megtermékenyül s a mezei gazda nem egy termést nyer, melyet a répa-termesztés már kifizetett. Aztán nem kell felelni, hogy e művelési ág a mezei gazdaságot a világereskedéssel hozza érintkezésbe és az előrehaladt ipar és szorgalom előnyeibe részesíti.

A cukorrépának igen sok faja és elnevezése van, — de legjobb az mely gömbölyű és körtealakú gyökkel egészen a földben nő, héja és husa fehér, gyökörönája zöldséges vagy rózsapiros, mert ezen faj tartalmaz legtöbb cukrot, melyre természetesen még a föld minőségének is nagy befolyása van.

A tiszta, vízhorodta talajban legjobban tenyészik a répa, utána jön a korhanyós homok, végre az agyagos és meszes talaj. — Egy szóval: a hol vidékünkön jó baba és jó kukoricza a terem, — alkalmas cukorrépa-termelésre. Vizenyős, új törésű, szikes, valamint ugyanazon évben, vagy a répa-vetést megelőzőleg ősszel állati ganajjal trágyázott földet nem termel répat a gyárosok nem kedvelnek s nem fogadnak el.

A répa gyöke a földbe mélyen törekszik lefelé, ezért vízátbocsátó alrteget és legalább 1 1/2 láb vastag termő földet igényel.

A répa vegyalkata nagyon különböző, de általában áll 100 részben 83 rész víz, 10.5 rész cukor s a többi 6 rész sejtananyag, fejtanyu, szervi sók és anyagrészekből.

A répa-termesztés munkái a következők:

1) A szántás. Ha kora ősszel a szántóföldhez férünk, csekély szántást adunk, melyet leboronálunk a végül, hogy a gyommag kikelvén, a később véghezviendő mély szántás következtében elvesszen és ezen második mély szántással télen keresztül a föld porhanyódást érjen. Tavasszal az áttevelt földet jól leboronálva, újból felszántjuk és lehetőleg apróra a mag befogadására előkészítjük.

2) A trágyázás. Ha a répamivelésre szánt föld trágyát kíván, azt télen keresztül reahordjuk és elszórjuk úgy, hogy a hólelvel beszívódjék. — Egy katasztrális holdra jó érett istálló-trágyából, természetesen a föld termő erejéhez mérten, mintegy 300 mázsa szükséges. — A gyárhoz közellevő vidékek a gyári ocsón megszerezhető hulladékokat is értékesíthetik. — Kerülni kell a sok feloldható sóval bíró trágyanemet, mely a répa cukortartalmára veszélyes; legjobb a krétafölddel, gipszterveggel trágya. Ha műtrágyánk van, 4 1/2 mázsa guano és 12 mázsa gyapju szövetrongy, vegyítve 300 mázsa érett istálló trágyával a legnagyobb termést biztosítja, mely 800 mázsa répat is adhat holdanként, — cukorrépat azonban csak 3—400 mázsát legjobb esetben.

Sok trágya nemcsak felesleges, de igen káros is a répa-termesztésre, azonban gazdaközönségünket e tekintetben pazarlasi hajlam nem érheti. — Trágyázni lehet különösen műtrágyával a mag elvetésekor gép utján, mely művellet a maggal együtt történik. A répa alá kellően megtrágyázott föld, különböző termékekkel bevetve, több éven át biztos termést ad.

3-szor a mag elvetése kézzel, vagy géppel történik, mindig sorban, mert ez nagy előny úgy a répa fejlődésére, mint a következő munkára nézve. Jó kövér földben 18 hüvelyk sortávolság és 9 hüvelyknyi magtávolságban kell vetni; közbe fézkenként pár gyalogpasulyt is lehet tenni, mi jó mellék termést is biztosít. A répa-mag a 1—1 1/2 hüvelyk mélységre a föld minősége szerint helyezendő el. A répamag tüzője rendszeren négy magot tartalmaz, tehát előnyös, ha azt összetörjük s a tüzőket kiostálva tiszta magot vetünk, mely munkával a ritkítást a kapálással kikerüljük, ha pedig tüzőjével vetjük a répa-

magot, czélszerű azt 2—3 napig lágymeleg, kevés chlormésszel vegyített vízben megáztatni, mely magot aztán nedvesen, de homokkal beporozva vetjük el.

A vetés ideje akkor áll be, midőn tavassza fagytól már nem tarthatni, de mindenesetre a hólelvel nedves földben biztosított a kikelés. Kisebb területeknél ültető lécezet, nagyobb földéknél sor és fészekbe rakó gépet használjunk mely művelet után tövis boronával, esetleg hengerrel a magot tökéletesen be kell takarni. — Egy férfi és egy asszony naponként ültetővel 1/2 holdat beültethet. Sorvetőgéppel pedig körülbelül 5 holdat vethetünk be, a mennyiben ló vagy ökör erőt használunk. — Vetőmagból 6—10 kgm. szükséges egy katasztrális holdra. — Az így elvetett répamag 10—12 nap alatt ki kel, ha azonban záporosó éri, kikelés előtt czélszerű a támadt földkérgét újból felporhanyítani. — A fiatal növénynek legnagyobb ellensége a támadt gyom, mit kézi vagy lókapával még a répamag kelés idején siesstünk kiirtani s a mint a növények három hüvelyknyire felnőttek, fogjunk a ritkításhoz.

A második kapálást akkor eszközöljük, midőn a répa már valamire felnőtt, úgy június elején. Hatvan körül ezt az első kapálást után 14 napra megteszik. — Ezenkívül a cukorrépat szükséges feltölteni is, mely a harmadik kapálásnak mondható. Ez azért szükséges, mivel a világosság befolyása a cukor képződésre ártalmas. A ki még jobb sikert akar elérni s a föld puhán tartásával a répa fejlődését még jobban elő kívánja mozdítani, — negyedszer is megkapálthatja répáját, mi bizonyára igen előnyös, de nem épen szükséges.

A kézikapálás a föld minősége, a munkaerőtől függ, de mindenesetre sokkal drágább a lókapánál, melylyel — különösen lóval — 1 1/2 holdat könnyen meg lehet kapálni tíz óra alatt, legfeljebb 1—2 napszám segítségével.

Az utolsó művelet a répakiszedés, tisztítás és elfuvarozás, esetleg az elvermelés.

A répa körülbelül októberben kifejlődött és kiszedését várja, ezzel azonban nagyon sietni nem kell, mert a korábbi kiszedés a cukortartamra nézve káros és meleg napokban a répa könnyen megfomnyad és eltartását illetőleg veszélyes, mert úgy könnyen rothad. — Minthogy a cukorrépa a földben fekszik, annak kiszedése óvatos és nehéz munka, kézi napszámmal kapa, ásó és villa segítségével történik, nagyobb termelésnél arra való ékekkel, mely utóbbival igen gyors munkát lehet végezni. — A levelektől megfosztás, esetleg juhlegeles utján is eszközölhető, mely állapot igen ügyesen rácsálja le a földből kinn fekvő leveleket, a nélkül, hogy a répat megtámadhatná. A cukorrépa a földrésztől és apró gyökereitől megtisztítandó s a hervadt, rothadt, maghajtásu, valamint az abnormisan fejlett darabok kiválasztván, — az ép példányoknak zöld feje leveleivel együtt vízszintesen levágandó; azután szekerekre rakva elszállítható, azonban mindezen munkák végzése akként történjen, hogy a mennyire lehet a nagyobb ütődés elkerülése végett a répa egy helyről a másikra gurulva dobassék. A szállítás alatt a kupacokban levő répat répalevelekkel fedjük be, hogy a hervadástól megvédjük. A cukorgyárak részére való szállítás a vasúti, vagy a gyártelephez, magától értetődő munka. — De megesik, hogy a cukorrépa késői kiszédésekor hirtelen fagyok állnak be; — akkor a répa ott helyben csomókba rakva, szalmával, esetleg az elhordásig betakarandó, — mert a megfagyott répa cukorgyártásra nem alkalmas.

Mindezen munkák kerükltsége a következő munka értékétől függ és így egy hold cukorrépa termelése kerül a legjobb munkáarakat és pl. a kapálásnál és kiszedésnél lóval mérsékelhető munka napszámot véve fel:

háromszori szántás 6 eke napszámmal	2 frt — 12 frt
fogaszósi munka 1 igásnapszám	2 frt — 2 „
vetés kézzel 2 napszám	50 kr — 1 „
3-szori kapálás 60 napszám	50 kr — 30 „
kiszedés 30 napszám	40 kr — 12 „
elfuvarozás 3 igás napszám	1 frt 50 kr — 4 „ 50 k
trágyázás értéke a termelési évre számítva	10 „

összesen: 71 „ 50kr

mely költségek azonban felére szállnak, ha lókapá és kiszédő eke alkalmaztatik.

Feltéve tehát, hogy 2—300 mm. répat természetesen, könnyen kiszámíthatjuk hasznunkat, mely annál nagyobb, minél olesóbban készíthetjük elő a földet, mennél kevesebb és olesóbb napszámokat használunk fel és a kézi munkát gépekkel pótolni képesek vagyunk s ha egy mmáza répáért, mint minimális árt 65 krt kapunk, a legnehezebb munkalati viszonyok között is holdanként 50—100 frtig terjedő tiszta hasznot érhetünk el, nem tekintve azt a hasznat, melyet a répa után következő más természetűek elvetése előtt; különben szükséges munkák legnagyobb részének pl. 2 szántásnak megtakarítása és főleg gazdag termése által okvetlen elérünk.

* * *

A fennebbi sorokban praktikus gazdáink egyik

legjobbika rövid, de világos kimutatást nyújt gazdáinknak. — Sürgősen felhívunk minden kis és nagy birtokost, hogy mielőbb vessen számot birtoka körülményeivel, munkajelével és legkésőbb folyó év végéig a termelésre felajánlott földterületét írásban akár Mlgs. b. Kemény Kálmán főispán urnál, — akár az erre felkért uraknál pl. a Nagyenyed város polgármesterénél, — akár a „Közérdek” szerkesztőségénél jelentse be.

A budapesti értéktőzsdéről.

— a „Pénzügyi Utmutató” jelentése. —

A közelebbi mult napokban az a ritka jelenség volt észlelhető, hogy a budapesti tőzsde ez egyszer saját útján haladt. Az irányadó berlini tőzsde, melynek viszonyai a speculatio tulhajtásai miatt már régebbi idő óta, felette egészségtelenek, hiába kezdeményezett áresökkenést, minálunk az alaphangulat ennek dacára szilárd maradt és a mi tőzsdénk keveset törődött a rubel áresésével. A mi tőzsdeköreink „hiszekegyjét” ez idő szerint a converzió képezi. Ez tartja benne ébren a reményt és a bizalmat, ettől várják boldogulásukat a közel jövőben. S mert a kedvező tőzsdhangulat csakugyan előfeltétele a converzió sikerének, van is abban valami, ha a speculatio azt hiszi, hogy a Rothschildesportnak minden áron oda kell hatnia, hogy e hangulat folytonosan ébren tartsa s ha lankadni találja, újra felbressze.

A részletekre térve constatalhatjuk, hogy járadék-papírok némi ingadozás után megtartották szilárd állásukat. Bankrészvények időközben tetemesen hanyatlottak, de végül változatlanul zárulnak. Biztosító társaságok közül első magyar általános gyengült. Malom részvények állása szilárd, részben magasabban zárulnak. Vasuti részvények jobbra emelkedtek. Takarékpénztárak közül pesti hazai emelkedett. Iparvállalati részvények csekély forgalom mellett többnyire változatlanok. Vasuti elsőbbségek emelkedtek. Sorsjegyek részben olcsóbbodtak. Valuta alig változott.

A fontosabb értékpapírok árváltozása kiténik a következő összeállításból.

	nov. 2.	nov. 9.
magy. aranyjáradék	101.50	101.55
„ papíráradék	92.55	92.70
osztr. hitelrészvény	310.50	309.60
magyar	304.75	304.—
I. magyar biztosító	3080.—	3050.—
hazai takarékpénztár	7850.—	7875.—
északkal. vasut	167.50	168.—
alföldi	184.—	189.75
Bazilika sorsjegy	8.60	8.25
Magy. vörös kereszt. sorsj.	12.25	12.—

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.
Kiadó-tulajdonos **WOKÁL JÁNOS.**

Id. Winkler János

NAGYENYEDEN.

Ajánlja tiszta, jóízű **BORAIT**, különösen magány-fogyasztóknak, **20, 25, 30, 40** kr literenként, — vidéki megrendeléseket pontosan esz-közül **50** litertől felfelé, legillendőbb áron, hordókban. 3—3

Szám. 3557—1888.

közig.

Hirdetmény.

Nagyenyed város 3 lisztelő malmát és piaci vásárvám és hely-péNZ-szedési jogát

folyó évi december hó 5-én d. e. 10 órakor

a városházánál 1889. évi január hó 1-től 3 egymás után következő évre nyilvános árverésen bérbe fogja adni.

Közelebbi feltételek a városi Tanácsnál bételkinthetők.

A városi tanácstól.

Nagyenyed, 1888. évi november hó 14-én.

Kovács Gyula.

polgármester.

2—3

Sz. 3012—1888.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság köz-hírré teszi, hogy

Pávay V. Elek felperesnek, Nemes Iliás társa elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 395 frt töke-követelés és ennek 1876. évi január 25 ik napjától járó 6% kamatai 16 frt perbeli, 12 frt 50 kr és 8 frt 10 kr végrehajtási már meg-állapított, valamint jelenlegi 9 frt 85 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Nemes Iliának az ó-lapádi 130. számú telekjegyzőkönyvben A+ 1—6. rendszám alatti fekvőre 256 frt 50 kr, Nemes Leontyáné és kiskoru gyermekei Nemes Niculai, Vaszília és Máriának az ó-lapádi 131. számú telek-jegyzőkönyvben A+ 1—3. rendszám alatti fekvők 248 frt 10 kr és Nemes Juonnak az ó-lapádi 129. sz. telekjegyzőkönyvben A+ 1—4. rendszám alatti fekvői 256 frt 50 kr megállapított kikiáltási árban elrendeltett.

Az árverés 1888. évi december hó 28. napján, d. e. 10 órakor Oláhlapád község házában fog megtartatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beesárának 10 % át készpénzben, vagy pedig óvadékképes értékpapírban letenni felperes kivételével, ki a 130. és 131. számú telekjegyzőkönyvekre nézve a bánatpéNZ letétele alól felmentetik.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre jutása után 2 egyenlő részletben 15 és 30 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpéNZ az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hívá-galos órák alatt ezen kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál és Oláhlapád község előljároságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyed, 1888. október 12.

Csegezi.

kir. aljárásbíró.

Sz. 2075—1888.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság által közzététetik, hogy

Albina Nagyszabai takaréki és hitelintézet végrehajtónak Siceo Veszelie végrehajtás szenvedett elleni 94 frt 28 kr töke, ennek költségei és járuléki behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíró-ság területéhez tartozó Szohodol községi telekjegyzőkönyvben A+ 1—7. rendszám alatt foglalt és 451 frtra beesült ingatlanok és tartó-zéki Szohodol községben a község házában megtartandó nyilvános bírói árverés

1888. évi december hó 14-én délelőtt 10 órakor

beesáron alól a beesár 10 %-ának a bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adatni.

Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt, más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt és ugyan-ezen naptól számítandó 6% kamatokkal együtt a gyulafehérvári kir. adóhivatal 39423. számú igazságügy miniszteri letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

E hirdetménnyel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóság és Szohodol község előljároságnál tekinthe-tők meg

Az árverési költségek 5 frt 60 krban állapíttatnak meg.

Az árverés a szohodoli 544. számú telekjegyzőkönyvben fel-jegyzendő.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Abrudbányán, 1887. évi augusztus hó 29-én

Celet,
k. járásbíró.

Felhívás a hölgyekhez!

Dr. PLAUSITZ egészségügyi tanácsos úrnak sikerült az orvostudomány és vegyészeti segélyével egy arezbőrfinomító kenőcsöt feltalálni, melyet **QUIRINI ALAJOS** gyógyszerész úr és hitestörvényszéki vegyész, a m. k. kormánytól nyert szabadalom alapján állít elő.

Ezen kenőcs tulajdonsága, hogy öregebb hölgyeknél az arezrácok elsimítása által egészséges, üde és finom arezbőrt s így **ifjabb kiné-zést idéz elő.** Ifjabb hölgyek arezbőröknek szépségét és üdeségét rövid idő alatt hatványozza oly módon, hogy ezen tulajdonok fokozott mérvben **ké-ső évekig megmaradnak.** Továbbá felülmulhatatlannak bizonyult mindennemű **arezfoltok, szeplők és apró kelések ellen;** mely hiányokat rövid használat után nem csak eltüntet, hanem az arezbőr finomságát és üdeségét is helyreállítja.

Az arezbőr rég elvesztett üdeségének, arez-festés káros hatásainak és a bőr mindennemű tisztáltságainak eltávolítására egyedüli biztos hatással bíró szer. Jó szolgálatokat tesz továbbá a kéz bőr puhítására és finomítására nézve.

Főraktár egész Magyarországra részere:
Budapest, Quirini Alajos Ujvilág-utca 2. szám.

Arak:
1 nagy tégely Dr. Plausitz-féle kéz és arezkenőcs — 80 kr
1/2 nagy tégely „ „ „ „ — 50 „
1 üveg arezmosóvíz „ „ „ — 1.— „
1/4 doboz rizspor fehér vagy rózsaszínű — 40 „
1/2 doboz „ „ „ — 60 „
1 egész doboz rizspor fehér vagy rózsaszínű — 1.10 „

mind Dr. Plausitz találmánya. Minden tégelyhez egy használati utasítás jár. Figyelmeztetem a t. közönséget, hogy csakis az tekintendő Dr. Plausitz-féle kenőcsnek, melynek tégelyén „Quirini Alajos gyógyszerész” felirat bevésvé van. 9—10

Az olvasni szerető közönség szives figyelmébe ajánlom a hosszú téli estékre jól berendezett

KÖLCSÖNKÖNYVTÁRAMAT

olvasás kivételére.

3200 kötet magyar s német könyv áll rendelkezésre.

Az olvasási díj nagyon csekély:
Egy óra 50 kr, félévre 1 frt 60 kr, egy évre 3 frt.

BIZTOSÍTEK 2 FORINT.

Egyszerre több kötet kivétele még jutányosabb, a beiratás bármely nap megkezdhető.

Egyuttal bátor vagyok jól berendezett

könyv-, mű-, hangjegy-, papír-, író-, rajz- és festészeti raktáromat

ajánlani. Egész tisztelettel

WOKÁL JÁNOS,
könyvtáros és nyomdász Nagyenyed.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyed, 1888